

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 234/2024
12.02.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића, Марије Терзић, Добриле Страјина и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Младен Симић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – ВУ „Дедиње“ Београд, коју заступа Војно правобранилаштво, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3969/23 од 29.09.2023. године, у седници одржаној 12.02.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3969/23 од 29.09.2023. године.

УСВАЈА СЕ ревизија тужене, **УКИДАЈУ СЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3969/23 од 29.09.2023. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 5066/21 од 04.10.2022. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 5066/21 од 04.10.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле и обавезана тужена да тужилци на име оствареног незаконито неисплаћеног армијског додатка за период од јуна 2018. године до маја 2019. године исплати појединачно наведене месечне износе са законском затезном каматом од доспелости до исплате. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле и обавезана тужена да за тужилцу уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Филијала Београд за период од јуна 2018. године до маја 2019. године и то појединачне месечне износе као у ставу другом изреке. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужилци на име трошкова парничног поступка исплати укупан износ од 57.430,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3969/23 од 29.09.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 5066/21 од 04.10.2022. године. Ставом другим

изреке, одбијен је као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова првостепеног и другостепеног поступка. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи у смислу члана 404. Закона о парничном поступку.

Одлучујући о дозвољености ревизије применом члана 404. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23) Врховни суд је оценио да су испуњени услови из става 1. истог члана за одлучивање о посебној ревизији тужене ради уједначавања судске праксе због чега је одлучио као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. ЗПП Врховни суд је утврдио да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, нити је учињена нека друга битна повреда поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је цивилно лице у служби у Војсци Србије – ВУ „Дедиње“. Решењем тужене од 13.06.2019. године распоређена је на радно место „...“ у радионици за израду одеће. У сектору за снабдевање униформи и смештај у ВУ „Дедиње“ Београд почев од 01.06.2019. године основна зарада јој је одређена у висини од 1040 бодова. Због посебних услова под којима врши службу у Војсци Србије прописани чланом 83. ст. 1. и 2. Закона о Војсци Србије тужиљи је основна зарада увећана за 15%. Решењем тужене од 29.05.2020. године тужиља се распоређује почев од 01.06.2020. године на радно место „...“ у радионици за израду одеће Сектора за снабдевање униформама и смештај у ВУ „Дедиње“. Основна зарада одређена је у висини од 1010 бодова, војни додатак у износу од 20% а додатак по основу минулог рада 0,4% за сваку годину рада. На укупан број бодова додаје се 200 бодова на име накнаде трошкова исхране и 150 бодова на име регреса за коришћење годишњег одмора. За спорни период приликом исплате тужиљи није исплаћиван део који се односи на армијски додатак од 15%. Висина неисплаћеног додатка утврђена је вештачењем од вештака економско-финансијске струке и за период од 01.06.2018. до 31.05.2019. године и то чини укупно 41.447,23 динара.

При овако утврђеном чињеничном стању нижестепени судови су применом одредбе члана 135. став 2. и члана 195. Закона о Војсци Србије и члана 24. став 1. Правилника о платама и другим новчаним примањима професионалних припадника Војске Србије, закључили да тужена у спорном периоду од јуна 2018. године закључно са мајем 2019. године није тужиљи исплаћивала увећану зараду са војним додатком од 15%, те су обавезали тужену да јој овај додатак исплати у износу утврђеним налазом и мишљењем судског вештака, као и да јој на досуђене месечне износе уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање применом чланова 2. и 51. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање. Овакав закључак да тужена није исплаћивала увећање на име војног додатка судови су извели из чињенице да у обрачунским листама плате за тужиљу у спорном периоду није посебно исказивана ставка војни

додатак, а како је решењем тужене одређено да уз основну плату има право на војни додатак у износу од 15%, становиште нижестепених судова је да је тужена била дужна да у спорном периоду обрачунава и исплаћује тужилци плату увећану за наведени проценат.

По оцени Врховног суда, правилност примене материјалног права се за сада не може испитати због непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Чланом 194. Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС“, бр. 116/2007, 94/2019), прописано је да цивилна лица у служби Војске Србије, даном ступања на снагу овог закона постају војни службеници или војни намештеници (став 1.) и да ће министар одбране у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона донети пропис који ће уредити поступак превођења из става 1. овог члана (став 4.). Чланом 195. истог закона, прописано је да ће услове, начин и поступак трансформације војних установа који обављају производну и услужну делатност, односно послују по принципу стицања и расподеле добити и права и обавезе цивилних лица на служби у Војсци Србије запослених у тим установама до завршетка трансформације уредити Влада (став 1.), а да до ступања на снагу прописа из става 1. овог члана цивилна лица на служби у Војсци Србије запослена у установама која обављају производну и услужну делатност, односно послују по принципу стицања и расподеле добити, задржавају права и обавезе из радног односа према Закону о Војсци Југославије (став 2.).

Влада је на основу напред цитираног члана 195. став 1. Закона о Војсци Србије донела Уредбу о трансформацији војних установа које обављају производну и услужну делатност по принципу стицања и расподеле добити и о правима и обавезама цивилних лица на служби у Војсци Србије запослених у тим установама („Службени гласник РС“, бр. 58/07, 10/13). Према члану 9а Уредбе, цивилна лица запослена у војним установама која обављају производну и услужну делатност по принципу стицања и расподеле добити, до завршетка трансформације тих установа остварују права и обавезу из радног односа у складу са Законом о Војсци Србије, а права на исплату плате, накнаде и других примања, као и стамбено обезбеђење остварују у складу са прописима којима се уређује пословање тих установа.

Сагласно напред цитираним одредбама закона и уредбе, те да у спорном периоду још увек није била завршена трансформација ВУ „Дедиње“ то се на плате, накнаде и друга примања запослених у тој установи примењивао Правилник о расподели добити и зарада цивилних лица у ВУ „Дедиње“ од 10.04.2006. године, који је у члану 19. став 1. прописивао да цивилном лицу у установи припада војни додатак због посебних услова рада под којима врши службу у војсци, а нарочито због учешћа на војним вежбама, логоровањима, маневрима и узбунама, рада дужег од пуног радног времена (члан 196. и 135. Закона о ВЈ), вршења службе у свим условима, као и због других ванредних ситуација проузрокованих потребама борбене готовости и то 15% од основне плате.

Стога како трансформација Војне установе „Дедиње“ није окончана, тужилци још увек није стекала статус војног службеника или војног намештеника (члан 9. наведене Уредбе) да би се на њу могао применити Правилник о платама и другим новчаним примањима професионалних припадника Војске Србије („Службени гласник

Републике Србије“ број 28/11 и 10/17) којим је у члану 24. став 2. тог правилника, предвиђен војни додатак.

Тужиљи као цивилном лицу на служби код тужене, у смислу члана 19. став 1. наведеног Правилника, припада право на исплату војног додатка од 15%, али је остала неразјашњена структура плате, односно да ли јој је тај додатак исплаћен као елемент основне плате у склопу вредности бода те плате. Код чињенице да се према решењу директора тужене од 22.11.2011. године војни додатак од 15% почев од новембра те године па све до јуна 2019. године обрачунавао у склопу вредности бода основне плате, односно да је био урачунат у основицу за обрачун и исплату плате тужиље (као и свих других цивилних лица на служби у овој војној установи), вештак се у односу на те околности није изјаснио у свом налазу. Вештак је само сачинио математички обрачун износа војног додатка полазећи од платних листића за обрачун и исплату плате из којих се не види њена структура, при том без утврђења вредности цене рада (бода) која је важила у спорном периоду и вредности исте са увећањем од 15%.

Како у току поступка није разјашњена околност да ли је и у ком износу војни додатак ушао у вредност бода за обрачун основне плате тужиље, то је остало неутврђено релевантно чињенично стање за доношење одлуке у овој правној ствари. Ово посебно зато што су судови пропустили да цене решења директора тужене од 22.11.2011. године из којег је неспорно утврђено да је ова војна установа од новембра 2011. године изменила начин обрачуна плате запослених кроз урачунавање војног додатка у основицу за обрачун плате, односно кроз урачунавање његовог процента у вредност бода за обрачун основне плате, као што то тужени основано истиче у ревизији.

Следом наведеног, првостепени суд ће у поновном поступку потпуно утврдити чињенично стање у смислу изнетих примедби, да би потом правилном применом материјалног права одлучио о тужбеном захтеву.

Како одлука о трошковима поступка зависи од исхода одлуке о главној ствари, то је и она укинута.

Из наведених разлога, применом одредбе члана 416. став 2. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке овог решења.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић